

พาทักลัทธิภาษาไทย

ช่วงชั้นที่

๑

ตรงตามกลุ่มสาระ: การเรียนรู้ภาษาไทย ป. ๑-๒-๓

พจนานุกรมภาษาไทย

ช่องชั้นที่

โดย...ฝ่ายวิชาการ

บริษัท สกายบุ๊กส์ จำกัด

SKYBOOK COMPANY LIMITED

315/276-8 อ.สีลม-สมุทรปราการ 10110

โทร. 0-2958-1125-7, 0-2567-5119 โทรสาร 0-2567-5105

e-mail: sales@skybook.co.th

www.skybook.co.th

"บทสนทนาภาษาไทย ช่วงชั้นที่ 1"

ฉบับครั้งที่ 1 2563

นางนิตยาธิ์นทรภู่ภรณ์ ตำแหน่งรองผู้อำนวยการเขตพื้นที่
การศึกษา 121 กรุงเทพมหานคร 10110 กรุงเทพมหานคร

ขนาด 80 หน้า

สิ่งพิมพ์ทางวิชาการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

บทสนทนาภาษาไทย ช่วงชั้นที่ 1 – ๒๕๖๓ : นางนิตยาธิ์นทรภู่ภรณ์, ๒๕๖๓

๒๐๓ หน้า

1. นางนิตยาธิ์นทรภู่ภรณ์ – ศึกษานิเทศก์

๒. นิตยาธิ์น

๘๐๕.๘๑๕

ISBN : 978-974-380-703-3

978031-80-08-07

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ศูนย์ฯ กรุงเทพฯ ๑๐๓๓๑
www.nsl.or.th

www.sngbook.or.th

หากท่านผู้อ่านหรือหนังสือที่จัดพิมพ์โดยบริษัท สถานศึกษา จำกัด และพบว่าหนังสือฉบับนี้
พิมพ์ไม่ชัดเจน หน้าที่ขาดหายไป หรือความบกพร่องอื่นใดอันเนื่องมาจากการขนส่ง
และการเข้าเล่ม กรุณาส่งหนังสือมาที่บริษัท เพื่อรับหนังสือเล่มใหม่

เว็บไซต์: www.sngbook.or.th

โทรศัพท์: ๐-๘๓๒-๔๕๑, ๐-๘๓๒-๘๘๘

คำนำ

“พจนานุกรมภาษาไทย ช่วงชั้นที่ ๑” ได้รวบรวมข้อมูล เนื้อหาของวิชาภาษาไทยเข้าไว้ในเล่มเดียว เพื่อให้น้อง ๆ ชั้น ป. ๑, ป. ๒ และ ป. ๓ ได้เรียนรู้ทักษะภาษาไทยอย่างสนุกสนาน ภายในเล่มประกอบด้วยเนื้อหาที่ครบถ้วนสมบูรณ์ตรงตามหลักสูตร กลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาภาษาไทย ช่วงชั้นที่ ๑ (ป. ๑, ๒, ๓) พร้อมทั้งได้บรรจุเทคนิคในการจดจำ ไม่ว่าจะเป็นเคล็ดลับจำสอบ และเกร็ดเด็ดเคล็ดลับแทรกอยู่ทุกบททุกเนื้อหาที่จะทำให้น้อง ๆ สนุกสนานไปกับบทเรียนแต่ละบท จึงเหมาะกับน้อง ๆ ที่จะอ่าน ทบทวนหรือทำความเข้าใจระหว่างเรียนและก่อนสอบ

พี่ ๆ ทีมงานหวังเป็นอย่างยิ่งว่า “พจนานุกรมภาษาไทย ช่วงชั้นที่ ๑” เล่มนี้จะช่วยเสริมสร้างความรู้ภาษาไทยในการเรียน และการทำข้อสอบให้กับน้อง ๆ ทุกคน

ฝ่ายวิชาการ

บริษัท สกายบุ๊กส์ จำกัด

สารบัญ

สาระที่ ๑

การอ่าน.....	๗
มารยาทในการอ่านหนังสือ.....	๗
การมีนิสัยรักการอ่าน.....	๙
การอ่านประกาศ.....	๑๑
การอ่านเครื่องหมายในแผนที่.....	๑๖
การอ่านบทร้อยกรอง.....	๑๙
การอ่านบทร้อยแก้ว.....	๒๓

สาระที่ ๒

การเขียน.....	๒๕
มารยาทในการเขียน.....	๒๕
การคัดลายมือ.....	๒๗
การมีนิสัยรักการเขียน.....	๒๙
วิธีการฝึกนิสัยรักการเขียน.....	๓๐
ขั้นตอนการเขียน.....	๓๒
การเขียนรายงาน.....	๓๔
การเขียนเล่าเรื่อง.....	๓๙

สาระที่ ๓

การเขียนสรุปเรื่อง.....	๕๑
การเขียนบันทึก.....	๕๓
การเขียนจดหมาย.....	๕๕
การเขียนอักษรย่อ.....	๕๗
การดู การพูด และการฟัง.....	๖๔
มารยาทในการดู.....	๖๕
มารยาทในการพูด.....	๖๖
มารยาทในการฟัง.....	๖๗
หลักการใช้ภาษาไทย.....	๗๐
พยัญชนะไทย.....	๗๑
สระไทย.....	๗๕
การใช้สระที่มีตัวสะกด.....	๗๒
ตัวเลขไทย.....	๗๘
มาตราตัวสะกด.....	๗๙
คำเป็นคำตาย.....	๑๐๙
อักษรสามหมู่.....	๑๑๑
การผันวรรณยุกต์.....	๑๑๗
การผันอักษรสามหมู่.....	๑๑๙
อักษรประสม.....	๑๒๔
คำคล้องจอง.....	๑๓๗

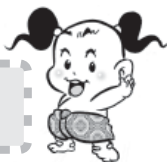
สาระที่ ๔

คำที่มีความหมายตรงข้าม.....	๑๔๑
การใช้เครื่องหมายต่าง ๆ ในภาษาไทย.....	๑๔๒
ตัวการ์ตูน หรือไม้ทันทขนาด.....	๑๔๘
คำที่มี รร (ร หัน).....	๑๕๓
คำที่ใช้ บัน และ บรร.....	๑๕๖
คำที่มี ฤ ฤ.....	๑๕๘
คำที่มีประวิสรรชนีย์ และคำที่ไม่มีประวิสรรชนีย์...๑๖๑	
คำราชาศัพท์.....	๑๖๓
คำสุภาพ.....	๑๖๘
ภาษาถิ่น.....	๑๗๒
ภาษาต่างประเทศในภาษาไทย.....	๑๗๔
ชนิดของคำ.....	๑๗๗
ประโยค.....	๑๗๙
การใช้พจนานุกรม.....	๑๘๒
สาระที่ ๕ วรรณคดีและวรรณกรรม	๑๘๔
วรรณคดี.....	๑๘๕
วรรณกรรม.....	๑๘๕
บทร้อยกรอง.....	๑๘๖
บทร้อยแก้ว.....	๑๙๖
บรรณานุกรม	๑๙๙

มารยาทในการอ่านหนังสือ

“น้อง ๆ ควรปฏิบัติตัวอย่างไร
ให้ถูกต้องขณะอ่านหนังสือ
ตามพี่ ๆ ไปรู้จักกับการมีมารยาท
ที่ดีในการอ่านหนังสือ
กันดีกว่าจ้ะ”

มารยาทในการอ่านหนังสือของน้อง ๆ

๑. ไม่ควรอ่านหนังสือเสียงดังรบกวนผู้อื่น
๒. หากเห็นหนังสือฉีกขาดหรือชำรุด ควรซ่อมแซมให้เรียบร้อย
๓. เมื่ออ่านหนังสือเสร็จแล้วควรนำหนังสือไปเก็บไว้ที่เดิม
๔. ไม่ควรพับมุมหรือฉีกหนังสือ
๕. เมื่อเลิกอ่านหนังสือแล้ว ไม่ควรเปิดหนังสือกางหรือคว่ำหนังสือไว้

เคล็ดลับจำง่าย

เสียงดัง พับมุม ฉีก

เปิดกางไว้ (ไม่ควรซำนะฮะ)

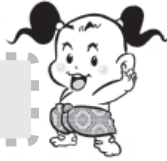

การอ่าน

๕

การมีนิสัยรักการอ่าน

“น้อง ๆ ที่มีนิสัย
รักการอ่าน ฟังทางนี้ !”

✿ การมีนิสัยรักการอ่านของน้อง ๆ ✿

๑. มีความกระตือรือร้นอยากอ่านหนังสือ
๒. อ่านหนังสือด้วยความตั้งใจ
๓. อ่านหนังสืออย่างน้อยวันละ ๑-๒ ชั่วโมง
๔. เลือกอ่านหนังสือที่มีประโยชน์ และเหมาะสม
กับวัยของตัวเอง

๕. ขอบอ่านหนังสือทั้งที่มู่อ่านหนังสือที่โรงเรียน
และที่บ้าน
๖. มีสมุดจดบันทึก เพื่อจดเนื้อหาที่น่าสนใจ

เคล็ดลับข้อสอบ

กระดาษข้อสอบ ตั้งใจ อ่านอย่างน่อยสั้นละ

๑-๒ ชั่วโมง เหมาะกับวัย

จดบันทึก (ควรทำนะฮ้ะ)

การอ่านประกาศ

“ถ้าเห็นประกาศแล้ว...
จะอ่านอย่างไรให้เข้าใจง่ายขึ้น ?
ตามพี่ ๆ ไปฝึกอ่านประกาศ
เลยจ้า”

ประกาศ เป็นการแจ้งข่าวสารหรือเรื่องที่เกี่ยวข้อง
กับหน่วยงานนั้นให้แก่ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องหรือบุคคลทั่วไป
ได้ทราบถึงเรื่องราวต่าง ๆ ในประกาศนั้น

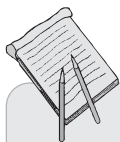
✿ ขั้นตอนการอ่านประกาศให้เข้าใจง่ายสำหรับน้อง ๆ ✿

ถ้าน้อง ๆ เห็นคำว่า “ประกาศ”
ที่หัวกระดาษ น้อง ๆ กราบได้ทันที
เลยนะจะว่านั่นเป็นการประกาศ

น้อง ๆ ใช้หลักเกณฑ์ในการอ่านประกาศ ดังนี้

๑. ใคร ? ➤ ผู้ประกาศคือใคร
๒. ทำอะไร ? ➤ ประกาศเพื่ออะไร
๓. ที่ไหน ? ➤ ประกาศจากที่ไหน
๔. เมื่อไหร่ ? ➤ ประกาศตั้งแต่เมื่อไหร่
๕. อย่างไร ? ➤ ข้อความในประกาศบอกอะไร

ตัวอย่างประกาศ

ประกาศ โรงเรียนบ้านน้ำแดง

เรื่อง นักเรียนมารยาทดีเด่น

ด้วยทางโรงเรียนจัดให้มีการประกวดนักเรียนที่มีมารยาทดีเด่น ประจำปี ๒๕๕๐ เพื่อเป็นตัวแทนเข้าร่วมประกวดในงานวันประถมศึกษาที่จะมีขึ้นในวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ นี้ ทางโรงเรียนจึงขอแจ้งรายชื่อนักเรียนที่ผ่านการคัดเลือกและเป็นตัวแทนเข้าร่วมประกวด ดังนี้

๑. เด็กหญิงน้ำขึ้น สายเป็น นักเรียนชั้น ป. ๒/๑
๒. เด็กชายน้ำใจ ไสสะอาด นักเรียนชั้น ป. ๓/๑

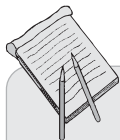
จึงประกาศให้ทราบโดยทั่วกัน

ประกาศ ณ วันที่ ๑ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๐

(นายชาญชาย รักถิ่นไทย)
ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านน้ำแดง

รูปแบบประกาศส่วนราชการ

(ครุฑ)

ประกาศ.....

เรื่อง.....

(ข้อความ).....

.....

.....

ประกาศ ณ วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

(ลงชื่อ)

(ชื่อ-สกุล).....

(ตำแหน่ง)

จากตัวอย่างประกาศข้างต้น น้อง ๆ สามารถอ่านให้เข้าใจได้ดังนี้

๑. ใคร ? : ประกาศจากโรงเรียนบ้านน้ำแดง
๒. ทำอะไร ? : ประกาศเพื่อให้ทราบว่า เด็กหญิงน้ำขึ้น สายเป็น และเด็กชายน้ำใจ ไสสะอาด เป็นตัวแทนของโรงเรียนเข้าร่วมการประกวดนักเรียนที่มีมารยาทดีเด่น
๓. ที่ไหน ? : ประกาศที่โรงเรียนบ้านน้ำแดง
๔. เมื่อไหร่ ? : ประกาศเมื่อวันที่ ๑ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๐
๕. อย่างไร ? : แจงรายชื่อผู้ที่เป็นตัวแทนเข้าร่วมประกวดงานวันประถมศึกษาแห่งชาติ คือ เด็กหญิงน้ำขึ้น สายเป็น และเด็กชายน้ำใจ ไสสะอาด ผู้อนุมัติการประกาศคือ ผู้อำนวยการโรงเรียน

การอ่านเครื่องหมายในแผนที่

“ถ้าน้อง ๆ ต้องการทราบสถานที่
ที่น้อง ๆ ต้องการจะไป
แต่สถานที่นั้นกว้างใหญ่มาก
จนไปไม่ถูก น้อง ๆ สามารถ
ดูได้จากแผนที่นะจ๊ะ”

แผนที่ จะบอกให้น้อง ๆ ทราบถึงที่ตั้งและตำแหน่ง
ของสถานที่ที่น้อง ๆ ต้องการทราบ

ตัวอย่างแผนที่ประเทศไทย

เครื่องหมายที่บอกจุดต่าง ๆ ในแผนที่

สัญลักษณ์	●	บอกถึง	ที่ตั้งเมืองหลวง
	●		ที่ตั้งจังหวัด
	○		ที่ตั้งอำเภอ
	✈		สนามบิน
			แม่น้ำ หนอง บึง
	— — — — —		เขตจังหวัด
	— — — — —		เขตอำเภอ
	— — — — — —		ทางรถไฟ

การอ่านบทร้อยกรอง

“น้อง ๆ รู้ไหมว่า
บทร้อยกรองที่ไพเราะนั้น
จะต้องมีสัมผัสคล้องจอง
กันอย่างไร”

บทร้อยกรอง คือ ถ้อยคำหรือข้อความที่เรียบเรียง
ให้เป็นระเบียบ มีสัมผัสคล้องจองในตำแหน่งต่าง ๆ ตาม
ลักษณะของคำประพันธ์ชนิดนั้น ๆ บทร้อยกรองมี ๕ ประเภท
คือ กลอน โคลง กาพย์ ฉันท์ และร่าย